(१२)

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५१ ७१ (७२)

ग्रंथ नाम राधाविलास.

विषय मराठी काव्य.

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

श्रीगणेशायनमः करुनीनमनदेवाबाळरूपाहरीतो सुरतचरीतज्याचेजे
कळीलाहरीतो कथीनसुरसराधाकृस्नलीळाप्रबंदा तुटतीश्रवणमात्रें
सर्वमाईकबंदा १ कोण्हेकेदीनीनंदभाजसदनीतेराधीकासुंदरी आली
सुंदररूपपाहुनीतीचेथायाबहुघेहरी राहेनाजननीकडेवरीरडेलोळेम
हीमाधवा कोरेबाउगलानसेंचीसीकसी मथुदधीकेंधवा २ उचलीजननी
त्यातेसर्वथातोनथारे नीजवीपारवीवावीपारवीराचेहीयारे शुकपीकआणी
लावेपारवेहेंसमोरे हरीमननमनेचीचीनशाळेसमोरे ३ तहीतयासीन
रुचेबहुक्रोधदावी त्याचीआगम्यकरणीकीतीहोवदावी क्रोधेकरुनीजन
नीमगत्यासीदापी राहोउगाम्हणतसेनमनीकदापी ४ नानाप्रयत्नजननी
करीहावळेना कोआजीबाळचळलासहसाकळेना राधेप्रतीवदतसेम
गनंददारा घेउनीशांत्वनकरीतरीयाउदारा ५ तयेसीसंतोशावीशेषजाला

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

राधावी· त्वरेकरुनीमगत्याआज्ञाला करेवरीघेतधरुनीपाणी राहेउगातोतंईचक्रपा ११
णी ६ आश्चीर्यमानीमगनंदरारा जालेम्हणेकायकसेउदारा मलाबहु
कष्टवीलेखळाने राधेतुंवांज्ञांतवीलेपळाने ७ म्हणेराधामातेउसीरबहु
ज्ञालाचपळहा त्वरेघ्यावेंबाररमणग्रहीपटेलकळहा वदेऐसेठेवीहंरीज
ननीअंकीमगनीघे रडेतोआक्रोशेउचबुनीकडेलाजननीघे ८ कृष्णफा
रकरीतोरुदनाते अंतरीधरीतसेनाजनाते मागुतीजननीदेतीजपासी
हजवा खेळवीम्हणतगेतुंज्ञपासी ९ राधाम्हणेबहुतफारउसीरज्ञाला वादेमदी
यसदनीनीज्ञकांतआला क्रोधकरुनमज्ञतारीलतोनसोडी तेकांजीणेस हा
ज्ञणीकायतयांतगोडी १० घेउनीयांकृष्णग्रहासीजावें राधेपतीचेभयहेंत्य १
जावे जेव्हांतुलाकांतवदेलरागे तेंव्हांतयायेथीहतांतसांगे ११ ऐसेतीलाबो
धुनीपुतनारी देतीज्ञपासीप्रीयपुतनारी मागेलतेदेत्तकरुनीवाणी मा

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

नाआसीबोलततीसवाणी १२ यानंतरेत्वरीतघेउनीयाउदारा आलीपाहा
स्वसदनाप्रतीनंददारा आनंदलाहरीमनीबहुतेचकाळी राधाहीतेपडीली
हर्षमाहासुकाळी १३ वेउनीनीजमंचकावरीहरीराधाउभीराहीली नेत्री
तेमदनासीनींदीतीआसीमुर्तीबरीपाहीली तेव्हांतेमदवीव्हळापरमहाहो
उनीयांकांमीनी मानीअंतरीखेदहायुवनाव्हेआणीनव्हेयामीनी १४ देखो
नीतरीबाळरूपहरीचेराधेमनीकामहा जालासेकथीलेपरंतुसकळाआम्ही
यवाटेमाहा अैकायाचरीतान्वयासीपाहाता पुर्वीजीताहोतसे राधेअंतरी
होवीचारघउलाभावार्थअैसाआसे १५ पुर्वीहे गणीकाआसोनीसुचीतेक
नाटदेसीपाहा श्रीरंगीतरीवीतआपुनीसदाकेलेहृतातेमाहा श्यानेतेकरी
कातीकीनुगवतामीत्राकरीपुजना त्याचेरूपमनातआणीतसदानेणोदुजा
याजना १६ बहुतदीनआसीतेआचरेहोहृताते परमसदयतेणेपाहीलेका

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मनाते म्हणउनीतीसनेमींस्वर्गनातेउदारा आमरपुरीतज्ञालीश्रेष्ठतेदेवदारा
१७ श्रीरंगतीर्थकरीमार्जनाते धरीमनीत्यासहकामनाते यथावीधीनृत्यही
भावनाना सप्तस्वरेगायकरीतनाना १८ कोण्हकेदीनीब्रह्मदेवसदनीतेसु
दरीआदरे आलीगायननृत्यतेथकरीतावेगीआसेसादरे रोकोनीमगते
के षसानीजमनीमागेम्हणेतोवरा [illegible]नयेवदेत्वरीतदेश्रीरंगरोज्ञावरा
१९ यानंतरेवदतीतीप्रतीब्रह्मदेवा [illegible]अंतसमईप्रतीवासुदेवा क्रीडेसनं
दसदनीश्रीसुरुपनारी तोकीरम[illegible]ीयपुतनारी २० त्वरीतवरआसी
तेसाधलीहासुसीळा तदुपरीवृषभानुयोषीतेच्याकुसीसा उपजलीमगरा
धानावगेवीलतीला परमवीनीततेहोपावलीश्रीपतीला २१ श्रीमलकेदार २
खंडीमुनीप्रतीवदलासुतज्ञोकीमाहात्मा पंचाध्याईपाहावेचतुरनरवरीका
तीकेच्यामाहात्मा तेहीजाणाकथाहे म्हणउनीहरीलाबाळरूपासीपाहे पु

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

वींच्यात्यासमेधेकरीहरीवरीतीत्यावरीहोरूपाहे २२ यायोगेकरुनीचबाळ
वपुहेअैसाआसोनीहरी तीचीसुंदरतेतत्तुनीरखुनीकामानळातेहरी तीचेरू
परतीसयेथनतुळेदासीगमेमेनीका तीचावर्णनजोपदार्थनीतुकातोसाम्यव
र्णुनका २३ आधरबींदमसाम्यकरेखींदे दशनहीरसमोहचीरेखीले प
रमअतुरहोउनीमाधवे सुरतचुंबनइछीमाधवे २४ नाकीतीच्यामोत्कीक
होसुतेज कैसेदीसेदैत्यगुरुसीतज खानीत्यातेमगदेवदेवा कामानळेमो
हीतवासुदेवा २५ जळीमीनजैसेचवंचळनेत्रतीचे बरेशोभतीकज्जळेहोसती
चे स्मराचेचकीबाणत्याभ्रूकमाना हरीच्यामनाभेदलेसत्यजाणा २६ कुच
तीचेआतीवर्तुळदेखीले म्रगमदांकीतसुंदररेखीले नीरखुनीमगपाहतसैहरी
करीधरीमतीभौभयतोहरी २७ जालाहरीव्याकुळपंचबाणे राधाहीतेवीक
ळत्याप्रमाणे जालायुवजरीआसतामुरारी मीलाधतेरतीसुखासहीआजी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(६)

परस्परेहेतुहियेकजाला याकारणेकीनटणेआत्याला म्हणुनिजालायुवश्रीहारीतो तोर
राधावी· छिलिलाचतस्याकरितो २९ ११
भारी २८ ऐसावधुहेतमनीउभारी हाभावजाणोनीचकैटभारी सर्वांतरी
साक्षआसेहरीतो तेईछीलीत्याचतशाकरीतो २९ तोरेखीलेपरमसुंदरहो
सतीने हेदावीलेपरमलाघवश्रीपतीने सज्जीउहोउनीमनीबहुस्तब्धराहे त्या
नंतरेकरीतमाधवतोत्वराहे ३० तोमंचकीधरीकरीकुरसुंदरीचा साडीनमी
गडीनआदरश्रीहरीचा हेकार्यवांकुरीतसारवीमध्यमीया जावेंजीवेंपतीग्रहा
सहीआलीयामी ३१ देवागतीनग[illegible]रआणीनारी येकांतीचासुरतसुंदर
पुतनारी हेदेखतीनयनीलोकवी[illegible] [illegible] म्योहारीजेहरीपाहास्वकुळासीतेव्हां
३२ सांगेतयासीपरीतोउगानराहात टाकीउरोजयुगुळावरीदोन्हीहात देउ
घडेसदनद्वाररदीसोनयेतें राधाम्हणेहरीसस्रांकुनीसीघ्रयेते ३३ भरवसाव ३
चनीहरीत्यानये धरूनीअंचळतीसुरसाचये आउल्बघाबुनीयामगसुंदरी
हरीसघेउनीयेरतीमंदीरी ३४ यानंतरेखचीतरत्नपलंगसेजे नानापरीरती

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वीत्यासकरीतसेजे तेंव्हातीचेअधरचुंबनघेहरीतो मर्दीकुचास्ववसनास्वक
रेहरीतो ३५ कामालयास्पर्शीतसेकराने तोकाढीलेकरकरेकमलावराने
त्यानंतरेसुरतकार्यकरीहरीतो राधेचीयासकलवृतीआज्ञाहरीतो ३६ पो
टीचतुर्दशहीजोभुवनेधरीतो हातन्मयायदुकुलाग्रमणीहरीतो राधाआज्ञा
स्वकुच्याग्रीओसाच शंभुसमीतुल्यसापरपगमतसाच ३७ दंतांबरीआणी धरित
उरोजयुगीसतीच्या दंतक्षतेअणीनखस्पर्शमईरतीच्या धागेनीतप्तहृदरस्वकु
फारजाली खालेहरीसमगतेस्ववक्षीजाली ३८ कसाकृष्णतोराधीकागोप
दारा वदेझांतज्ञालेसीयेथेउदारा म्हणोनीचम्यांवैपरत्वरमावे नलागेचीतेथे खरिते
तुल्यालाश्रमावे ३९ तोतीसीवदतसेआतुरागे राधीकेसीनवदेआतुरागे प्रेम
युक्तहरीतोअधराहो चुंबीतेतवसखीआधराहो ४० तेवैपरत्वरतीसंगनीम
ग्नराधा जालीमनीभावीतस्वापराधा आन्यायतोआघहरीस्वबकेचीकेला या

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

राधावी· गोष्टीचासगुणकायनतोभुकेला ४१ आर्पुनीस्वमननंदकुमारी तेनीमन्नह
षभानुकुमारी माजलारसबहुउभयांत येतीचापतीआज्ञासमयांत ४२ प्र
वेशावेगेंहीतंवदीसतस्सेज्ञारदीधले उभारहेशब्देकरूनीमहीलावीतदीधले
आसेआलाह्यारीरमणहरीयाकारणे मलारोसेजालेत्वरीतसखयाआजीम
रणे ४३ तदुपरीमगतेकुमदक्षपाणी परमवीव्हळहोउनीतेक्षणी उगतसेयु
वतीवरच्यावरी वसनकंचुकीकुंभस्थळावरी ४४ नीउळीवेउनीयांकरपंक
ज्या म्हणतरेमदनामजअंत्यजा छळीयलेम्हणुनीघरलेआसे पुढीलसंक
टहेनीरसेकसे ४५ म्हणेमातेअंबशरणवीनयआजीतुजला आज्ञायाआव
तीसदयहदयरक्षीमजला उपेक्षाहेमासीनकरीआनुकंपाकरीहरी करुनें ४
दीवेशास्मरकरीभयातेपरीहरी ४६ आगीवीरालीबहुसारसाक्षी तोआग
वेंअंतरसारसाक्षी होतालघुतोयुवपुर्णजाला हेंकायआज्ञाकवआधोक्षजाला

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

४७ त्यागीशुखुत्वायुवरूपदावी तोकायहापुर्वतनुनदावी यानीश्र्वयाआ
णुनीयामनाते प्रार्थीतसेश्रीमदसुदनाते ४८ राधाम्हणेहरीसयोरआन
र्थजाला हारीह्रुतांतसमतोममकांतआला हाकारीतोउघडीहारम्हणोनीमा
ते हेंकायहोश्रवणहोतनसें तुम्हाते ४९ जालाउसीरपतीयेईलफाररागा
तुंगुंतसीभ्रमरहोउनीहोपरागा हातोमलानीधनकाळगमेउदारा येवोनी
यारमणत्यारूधीतेचीदारा ५० [illegible]म्यांनेदयहीबसावे आणोनीयायेथ
तुम्हीफसावे हेंकायमीफारवदो[illegible]पाला हाबोलमास्याचआसेकपाळा ५१
न रमणकरीलतुसेंकायहोदेवदेवा स[illegible]जननेंनांदेनंदतोवासुदेवा सङकरील
घुव्हावेबाळलीळाधरावी मजवरीअनुकंपाहोसुजाणाकरावी ५२ परब्रम्हतुं
तेवदेलोकसारे नसेसाचहेव्यर्थभासेपसारे आसेसुचलीगोष्टतेहेवदावी
खरेहोतरीबाळरूपासीदावी ५३ अैसेवदोनीमगपादपद्में वंदीमुनीमानस

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

राधावी· भंगपरूने त्यागीनजीञाणदयाससमुद्रा म्हणेपरेतोवदनासीमुद्रा ५४ वदतहरी
तयेतेबोलसीतुउदारे परमगहनकैसेहेवदेगोपदारे त्यजुनीयुवपणातेबाल्य
होणेसुजाणे करीतसकलसृष्टीतोहीधातानजाणे ५५ उर्वीपरेकेलीतसीचवा
ते देखोनीऐसेमगमाधवाते आर्ता[illegible]ह्रपात्यामधुकैटभारी तोआपुलीपुर्वतनु
उभारी ५६ त्यानंतरेउर्वीयेउ[illegible]हसतीला जालाउसीरवनीतोतुम्हीयापतीला
रि पाहेम्हणेमजकडेतरईचक्रपाणी आणी[illegible]वकांतसदनांतधरोनीपाणी ५७ अैको
नीयांवचनहेमगगोपदारा उस्या[illegible]नपाहतत्याउदारा तोरांगतोजवळीबा
ळतयेचकाळी देखोनीयापरत्लीहर्षमहासुकाळी ५८ घेउनीमगकडेसीउदा
रा पातलीस्वरकरीग्रहद्वारा आरब्धकादुनीयांगुणरासी याम्हणेभीतरीहोगुण ५
रासी ५९ उभाकेधवांचाआसेद्वारदेसी दीसाचेंचगेकायतुंद्वारदेसी आसीको
धवाणीवदेकांततीसी वदेआदरेसुंदरीहोपतीसी ६० यासांगतेअर्थतुत्सासंसारा

सोडुनीयांक्रोधमाहापसारा गेलेंआज्ञीनंदग्रहाउदारा अंहेमलावैसवीनंदद्वारा
६१ तोतेकरीमंथननंदराणी राधेम्हणेयासीतुम्हीसीराणी तेव्हांहरीगाढधरीर
वीतो नानापरीबाळवीनर्तवीतो ६२ नेंदीचमंथनकरुनीसआज्ञपाणी तेव्हांम
नीहींपुटीनंदराणी जालीम्हणेउचलीयासकउंसघेंई राधेज्ञीम्हुसमजवीसदनासी
नेंई ६३ यानंतरेघेउनीश्रीधराला आ[illegible]वीमंसीघ्रआजीघराला नानापरीखे
ळवीलासमानी नीजेपुढेंघेतरेंस[illegible]नी ६४ मीथ्यानव्हेगोष्टआसेचसाच
मींहीनीजेकृष्णनीजेतसाच आ[illegible]नकळेमनासी नीद्राआसीपापीयाका
मनासी ६५ अहींनमाणुसदुजेउदारा [illegible]कारणेम्यादीधलेचद्वारा नीद्रातईगाढभ्र
मासीघाली स्मृतीशरीरातुनीहोनीयाली ६६ क्रोधयुक्तरवगर्जनकानी ऐकतां
चीउठलेरचकोनी झंकलेमनबहुतउदारा उघडीत्वरीतयेउनीद्वारा ६७ हाआर्थे
आणुनीमनाचमाजी सर्वज्ञहेहोकरणेक्षमाजी येहांस्यअैशावचनेपतीला

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

राधावी· आलंगीलेहोहृदईंसतीला ६८ देखीलेनयनीनंदकुमारा बाल्हरूपतनुसंस्थीत
मारा पावलापतीमनीसुखरासी आणीहीव्रतीदीनीस्वग्रहासी ६९ बरेम्हणे
भोजनसीघ्रघाली कृष्णासीघेउनीकरेनीघाली त्यानंदसदनाप्रतीगोपजाया
बाईम्हणेघेरंआधोक्षजाया ७० आ[illegible]र्यमनीबहुनंदराणी राधेआसीका
यतुझीसीराणी म्हणोनीराहेउग[illegible]नो मातेछळीनष्टपरोपरीतो ७१ ने
तज्ञाप्रतीदीनीस्वग्रहाते फावल्या[illegible]म्हणेयुवतीते वेउनीमनहरीपदपद्मी
राधीकालवरीतज्ञायस्वपद्मी ७२ [illegible]सुरसवीलासवासुदेवे केलाकौनी
ज्ञज्ञनातवासुदेवे यालागीपरमपवीत्रग्रंथवाचें गातीतेप्रीयकरहोतीवाम ६
नाचे ७३ इतिश्रीवामनकृते राधावीलाससंपुर्णम श्रीरस्तु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com